

Slovensko

● ANALÝZA CHEMICKÉHO ● PRIEMYSLU ●

S A R I O

Slovenská agentúra
pre rozvoj investícií a obchodu

Všeobecné informácie

Vývoj

Chemický priemysel mal a má už tradične v národnom hospodárstve Slovenskej republiky svoje nezastupiteľné miesto a význam. Slovenská chémia začiatkom 90-tych rokov vstúpila do transformačného procesu a prešla na podmienky trhového hospodárstva so značnou výrobnou základňou, dobrou vlastnou výskumnou základňou a veľmi dobrou úrovňou ľudského potenciálu. Ťažisko vývozu produktov chemického zamerania sa presunulo z krajín pôsobiacich v Rade Vzájomnej Hospodárskej Pomoci (CMEA alebo COMECON) v prospech vyspelých priemyselných štátov. Transformácia na trhovú ekonomiku však mala na fungovanie chemického priemyslu i negatívne vplyvy. Mnohé staré výrobné závody nedokázali čeliť novovzniknutej konkurencii a to najmä v oblasti nákladov, ekologických limitov a kvality výrobkov. Problémy týchto podnikov pramenili z nedostatku finančných zdrojov, predražených bankových úverov, nárastu cien surovín a materiálov, ktoré sa nie vždy podarilo z dôvodu konkurencieschopnosti premietnuť do realizačných cien. Na druhej strane veľké spoločnosti ako Slovnaft, Matador, Duslo, Chemolac a bývalá Slovakofarma dokázali napredovať a umiestňovať sa na popredných miestach v rebríčku úspešnosti slovenských firiem. Pozitívom bolo tiež postupné etablovanie sa pomerne veľkého počtu nových, zväčša malých, avšak podmienkam trhu dobre prispôbených dynamických firiem.

Začiatok nového tisícročia priniesol nové trendy. Išlo najmä o:

- nebývalé zosilnenie pozície ázijskej konkurencie,
- posilňovanie slovenskej ekonomiky vplyvom prílevu zahraničných investícií,
- posilňovanie slovenskej koruny ktoré malo negatívny vplyv na slovenských exportérov,
- silné globalizačné tendencie,
- rozmach priemyselných sektorov do ktorých prichádzali najväčšie zahraničné investície t. j. najmä automobilový a elektrotechnický priemysel.

Popri týchto trendoch mal významný dopad na rozvoj chemického priemyslu i vstup Slovenskej republiky do EÚ v máji 2004 ktorý umožnil jednoduchší prístup nadnárodných spoločností na slovenský trh.

V júni 2007 vstúpil do platnosti REACH – nové nariadenie EÚ o registrácií, hodnotení, autorizácií a obmedzovaní chemických látok. REACH dostane pod kontrolu každú chemickú látku, ktorá sa vyrába alebo využíva v podnikoch na ďalšie spracovanie v objeme väčšom ako tona ročne. Podnikatelia sú povinní za cenu nákladných testov dokázať, že vyrábaná chemikália je bezpečná. Slovenský chemický priemysel odhaduje náklady na zavedenie tejto legislatívy 32 miliónov EUR ročne. Požiadavky REACH bude nutné splniť do desiatich rokov.

Napriek vyššie spomenutým trendom, chemický priemysel sa zaraďuje medzi štyri najvýznamnejšie sektory slovenského priemyslu. Príjmy spoločností pôsobiacich v tomto odvetví vzrástli v roku 2006 o 25%, čo predstavuje najvýraznejší nárast za posledných päť rokov. Celkový zisk v roku 2006 predstavoval sumu 413,6598 miliónov EUR.

V roku 2007 zaznamenali zisky značný pokles ktorý bol spôsobený posilňovaním slovenskej koruny ako i nárastom cien surovín.

Klasifikácia

Podľa OKEČ (Odvetvová klasifikácia ekonomických činností, národná verzia NACE) sa do chemického priemyslu zaraďujú nasledujúce skupiny:

výroba koksu, rafinovaných ropných produktov a jadrových palív (**OKEČ 23**) – výroba produktov koksárenských pecí, výhrevné oleje, palivá, mazacie oleje, parafín a asfalt

výroba chemikálií a chemických výrobkov (**OKEČ 24**) – výroba organických a anorganických chemikálií, priemyselných hnojív, základných petrochemických výrobkov, plastov, farieb, lakov, výbušnín, lepidiel, kozmetických produktov, čistiacich prostriedkov, vlákien, farmaceutických výrobkov. Táto skupina výrobkov sa označuje za „základnú chémiu“
výroba výrobkov z gumených a plastových (**OKEČ 25**)

V súčasnosti chemický sektor na Slovensku produkuje široké spektrum rafinovaných ropných a petrochemických produktov, organických a anorganických chemikálií, medziproduktov, poľnohospodárskych chemikálií, gumárenských a plastových výrobkov.

Základné ukazovatele

Výška obratu sa odvíja od vývoja ceny surovín a chemických výrobkov na svetových trhoch, ktoré sú naopak tvorené významnými hráčmi na svetových trhoch. Výnosy z predaja výrobkov za rok 2006 predstavovali 6 571,44 miliónov EUR z čoho výnosy z predaja produktov zaradených do skupiny OKEČ 23 predstavovali 3 353,737 miliónov EUR, OKEČ 24 1 588,703 miliónov EUR a výnosy z produktov skupiny OKEČ 25 dosiahli výšku 1 629 miliónov EUR. Celkové výnosy z predaja výrobkov za celú priemyselnú činnosť sa pohybovali na úrovni 44 460,99 miliónov EUR z čoho podiel chemického sektora dosiahol 14,78%.

Vo všeobecnosti (okrem produkcie syntetických vlákien ktorých predajnosť je ovplyvnená silnou konkurenciou z Ázie) možno povedať, že príjmy všetkých podskupín chemického priemyslu vzrástli.

Tržby v mil. EUR

OKEČ	2002	2003	2004	2005	2006
<i>Spolu 23</i>	695,730579	1 762,84	2 068,648	2 568,264	3 353,737
232	1 695,730579	1 762,84	2 068,648	2 568,264	3 353,737
<i>Spolu 24</i>	1 096,887515	1 024,367	969,0598	1 106,47	1 588,703
241	498,1381297	432,8409	474,8658	580,3125	1 048,942
243	33,11552964	29,8619	28,31814	27,51794	33,74678
244	196,8898569	181,9913	155,9745	189,6717	203,125
245	76,58258976	87,89858	32,41353	29,82406	27,5451
246	75,4350219	82,11419	67,59895	76,30918	31,35739
247	216,726387	209,6358	209,8889	202,8347	243,9326
<i>Spolu 25</i>	883,3930537	1 044,299	1 169,909	1 358,277	1 629
251	472,3764023	539,4664	611,3372	663,4623	763,2356
252	411,0166514	504,8324	558,5716	694,8151	865,7109
OKEČ 23-25 spolu:	3 676,011148	3 831,506	4 207,616	5 033,011	6 571,44
Priemysel SR spolu:	23 319,51568	28 465,93	31 592,96	35 831,91	44 460,99

Zdroj: Zväz chemického a farmaceutického priemyslu Slovenskej republiky, 2007

Hospodársky výsledok v mil. EUR

OKEČ	2002	2003	2004	2005	2006
<i>Spolu 23</i>	88,36272512	93,80348	303,9331	284,4557	211,7966
232	88,36272512	93,80348	303,9331	284,4557	211,7966
<i>Spolu 24</i>	8,735567578	17,59418	25,32151	56,07234	123,604
241	1,709641912	-3,51884	12,41104	40,39593	91,25322
243	-0,960209841	0,626642	1,348483	1,243749	1,583978
244	14,47340687	10,14678	10,91272	21,42876	30,09558
245	3,512962833	7,640211	0,249719	0,310937	3,275344
246	-17,56481416	2,024535	2,971657	0,518229	1,530284
247	7,587999719	0,674845	-2,57211	-7,85116	-4,13445
<i>Spolu 25</i>	35,3404061	49,72163	43,0266	42,85751	78,25924
251	18,40792524	32,41667	21,4259	23,47576	48,2442
252	16,93248085	17,32906	21,57573	19,35584	31,03522
OKEČ 23-25 spolu:	132,4386988	161,1193	372,2812	383,3856	413,6598
Priemysel SR spolu:	892,2691398	1 456,244	2 404,495	2 715,078	3 774,162

Zdroj: Zväz chemického a farmaceutického priemyslu Slovenskej republiky, 2007

Najsilnejší hráči a nové investície v chemickom priemysle

Výroba rafinovaných produktov reprezentuje najsilnejšiu zložku chemického priemyslu na Slovensku. Najväčšia časť tržieb je tvorená spoločnosťou Slovnaft (3 141 miliónov EUR v roku 2006) ktorá spracovala 5640 kiloton ropy dovezenej z Ruska.

V roku 2006 patrili medzi najsilnejších hráčov v sektore „základnej chémie“ tradiční výrobcovia akými sú Duslo Šaľa, Novacké chemické závody, Chemko Strážske, Chemosvit Svit a divízia spoločnosti Slovnaft zaoberajúca sa výrobou plastou – Slovnaft Petrochemicals. Finančná skupina J&T odkúpila väčšinový balík akcií spoločnosti 1. garantovaná, ktorá je vlastníkom Novackých chemických závodov a začala s prípravou postupného predaja spoločnosti. V súčasnosti sa Novacké chemické závody zameriavajú na výrobu výrobkov na báze spracovania chlóru, produkcie karbidu vápnika a technických plynov, výroby PVC, produktov jeho spracovania a rastúci je i podiel výroby základných i špeciálnych malo tonážnych chemikálií.

Medzinárodný holding pôsobiaci v oblasti chémie, poľnohospodárstva a potravinárstva – Agrofert je najsilnejší hráč tradičnej slovenskej chémie a vlastní Duslo i bratislavský Istrochem. Tieto firmy Agrofert zlúčil pod hlavičku Dusla čím sa Istrochem stal od 1. 1.2006 pobočkou Dusla a.s.. Spoločnosť vyrába pesticídy, priemyselné výbušniny, polypropylenové vlákna a koncentráty pre plastársky priemysel.

Spoločnosť Chemko Strážske prostredníctvom jej dcérskych firiem – Chemza a.s. a Hnojivá a.s. vyrába špičkové produkty organickej a anorgankej chémie akými sú napr. svetelné stabilizátory (napr. Dastib) a ich medziprodukty, kyselina dusičná a nitračné zmesi na výrobu dusíkatých hnojív.

Ďalšie dcérske spoločnosti zabezpečujú obslužné činnosti pre chemickú výrobu v areáli Chemko a.s. Strážske a pre externých klientov.

Na trh s chemickými produktmi úspešne vstúpila i firma Nexis Fibers ktorá získala akvizíciou divíziu na výrobu vlákien na airbagy a pneumatiky v Humennom. Spoločnosť Rhodia si stále ponecháva druhú časť výroby vlákien v Humennom a zameriava sa na výrobu vlákien pre textilný priemysel. Spoločnosť Moravská Kordárna prevzala Slovenský hodváb a začala s výstavbou nového závodu na výrobu vlákna do výstuží pneumatík.

Výroba gumárenských a plastových výrobkov rástla spolu s posilňovaním pozície automobilového priemyslu (Volkswagen, Kia, PSA Peugeot Citroen) a elektrotechnického priemyslu (Samsung, Sony a ich subdodávatelia) na Slovensku. Výrobca pneumatík pre osobné i nákladné automobily spoločnosť Continental odkúpila 51% akcií púchovského Matadora a tržby oboch týchto divízií dosiahli úroveň 590 miliónov EUR. Nového silnejšieho investora získala i spoločnosť Vegum ktorá sa zameriava na výrobu gumových komponentov pre automobilový priemysel.

K najväčším projektom roka 2006 patrí výstavba fabriky na potreby pre domáce zvieratá pod taktovkou talianskeho Ferplastu, ktorý investoval takmer miliardu korún.

Francúzska spoločnosť Steep Plast investovala cca. 10 miliónov EUR do výstavby závodu na plastové autokomponenty.

Závod Sony v Nitre prilákal i investície v podobe subdodávateľov z oblasti plastov akými sú napr. Ryoka a Daidong. Predpokladá sa, že nový závod spoločnosti Samsung v Trnave taktiež pritiahne dodávateľov plastových komponentov akými sú Hansol, Samjin a Hanil.

Najväčšie spoločnosti v chemickom a farmaceutickom priemysle v SR			
(konsolidované údaje)			
	Spoločnosť	Celkove tržby (tis. EUR)	Percentuálny pomer(%)
		2006	2006/05
1.	Slovnaft, a.s., Bratislava	3223421	17,4
2.	Matador, a.s., Púchov	465877,4	10,7
3.	Duslo, a.s., Šaľa	349547,5	-3,3
4.	Continental Matador Truck Tires, s.r.o., Púchov	308596,7	13,8
5.	Novácke chemické závody, a.s., Nováky	163469,8	7,0
6.	Zentiva, a.s., Hlohovec	138168,8	7,1
7.	Chemosvit, a.s., Svit	130899,2	9,8
8.	Nexis Fibers, a.s., Humenné	90423,57	19,9
9.	Nylstar Slovakia, a.s., Humenné	85101,13	5,7
10.	Inergy Automotive Systems Slovakia, s.r.o., Lozorno	58876,4	34,6
11.	ContiTech Vibr. Control Slovakia, s.r.o., D. Vestenice	47689,35	11,8
12.	Chemko, a.s., Strážske	46423,19	2,7
13.	Terichem, a.s., Svit	41581,02	-0,3
14.	Plastika, a.s., Nitra	36082,29	9,5
15.	Vegum, a.s., Dolné Vestenice	3223421	4,8
16.	Fermas, s.r.o., Slovenská Ľupča	465877,4	13,5
17.	Quinn Plastics Slovakia, s.r.o., Žilina	349547,5	17,1
18.	Biotika, a.s., Slovenská Ľupča	308596,7	13,4
19.	SaarGummi Slovakia, s.r.o., Dolné Vestenice	163469,8	-10,7
20.	Diakol Strážske, s.r.o., Strážske	138168,8	65,3
21.	Chemolak, a.s., Smolenice	130899,2	22,3
22.	Slovenský hodváb, a.s., Senica	90423,57	9,2
23.	Unomedical, s.r.o., Michalovce	85101,13	-
24.	Petrochema, a.s., Dubová	58876,4	9,3
25.	Slovpack Bratislava, s.r.o., Bratislava	47689,35	9,5

Zdroj: TREND Analýzy, September 2006

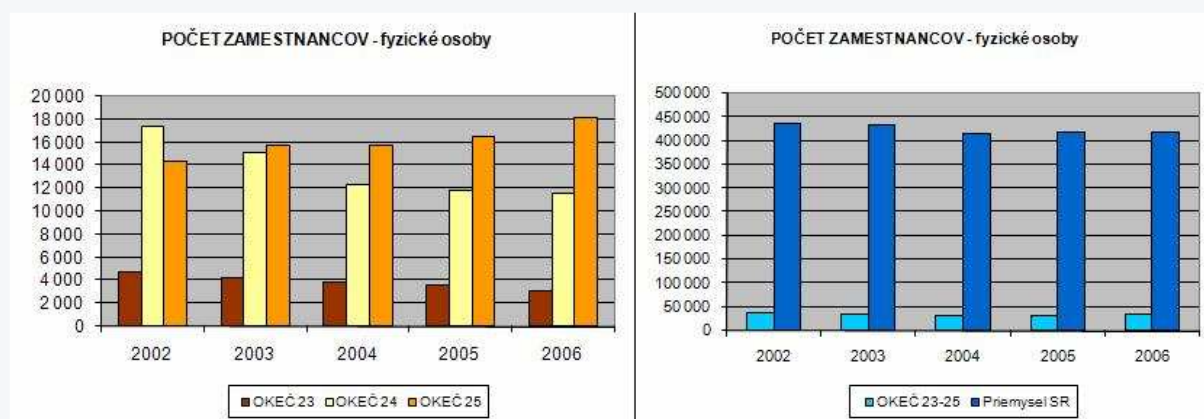
Zamestnanosť v chemickom priemysle

Celkový počet zamestnancov v chemickom priemysle v roku 2006 predstavoval 32 615, a to v členení 2 981 v rámci skupiny OKEČ 23, 11 573 zamestnancov v rámci OKEČ 24 a 18 061 v skupine OKEČ 25. Celkový počet ľudí pracujúcich v sektore priemyslu na Slovensku dosiahol v roku 2006 číslo 417 962. Chemický priemysel sa na tomto čísle podieľal 7,8 percentami.

Počet zamestnancov v chemickom priemysle

OKEČ	2002	2003	2004	2005	2006
<i>Spolu 23</i>	4 704	4 131	3 851	3 536	2 981
232	4 704	4 131	3 851	3 536	2 981
<i>Spolu 24</i>	17 362	15 121	12 329	11 742	11 573
241	7 179	6 103	5 224	5 097	5 816
243	636	553	436	395	392
244	3 461	3 279	2 539	2 653	2 604
245	1 075	956	812	648	592
246	1 631	1 301	1 016	951	311
247	3 380	2 929	2 302	1 998	1 859
<i>Spolu 25</i>	14 283	15 725	15 735	16 466	18 061
251	6 227	6 627	6 499	6 158	6 147
252	8 056	9 098	9 236	10 308	11 915
OKEČ 23-25 spolu:	36 349	34 977	31 915	31 744	32 615
Priemysel SR spolu::	436 273	431 290	415 236	416 789	417 962

Zdroj: Zväz chemického a farmaceutického priemyslu Slovenskej republiky, 2007

Zdroj: Zväz chemického a farmaceutického priemyslu Slovenskej republiky, 2007

Priemerná mesačná mzda v chemickom sektore sa v roku 2006 pohybovala na úrovni 835 EUR. V skupine OKEČ 23 bola priemerná mesačná mzda 1 260 EUR, OKEČ 24 – 659 EUR a priemerná mzda v OKEČ 25 dosiahla výšku 587 EUR.

Priemerná mesačná mzda v EUR

OKEČ	2002	2003	2004	2005	2006
Spolu 23	626	796	936	1013	1261
232	626	796	936	1013	1261
Spolu 24	412	439	491	570	659
241	413	432	512	603	713
243	337	372	424	484	563
244	464	498	493	591	684
245	368	389	358	384	431
246	424	455	563	636	650
247	379	408	468	504	550
Spolu 25	410	454	509	530	588
251	492	546	613	662	725
252	346	386	436	452	517
OKEČ 23-25 spolu:	354	391	452	505	561
Priemysel SR spolu:	316	346	395	448	504

Zdroj: Zväz chemického a farmaceutického priemyslu Slovenskej republiky, 2007

Legenda:

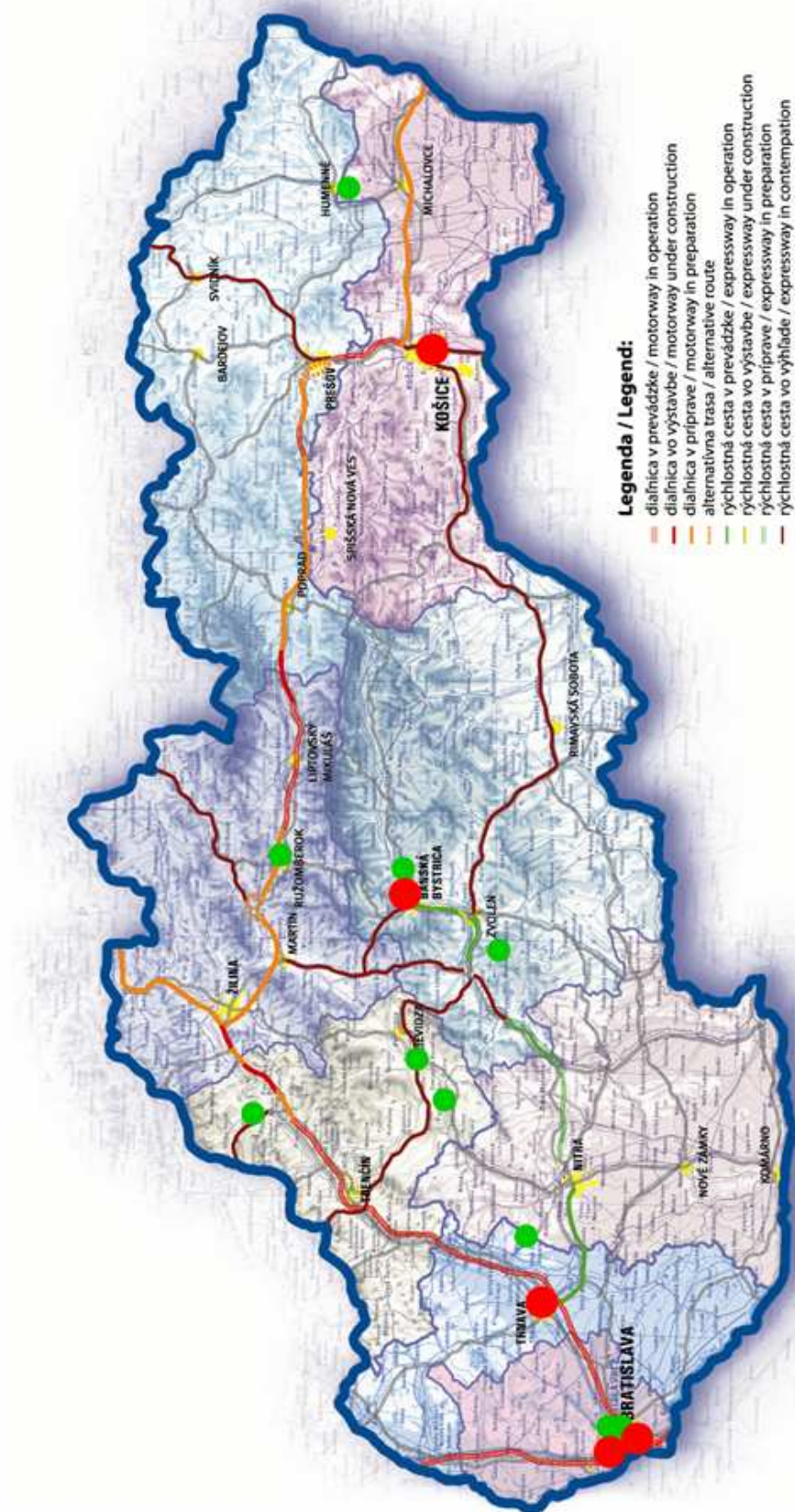
- 23 – Výroba koksu, rafinovaných ropných produktov a jadrového paliva
 232 – Výroba rafinovaných ropných produktov
 24 – Výroba chemikálií a chemických výrobkov
 241 – Výroba základných chemikálií
 243 – Výroba náterových látok, lakov a podobných krycích materiálov, tlačiarenských farieb a tmelov
 244 – Výroba farmaceutických prípravkov, chemických produktov a produktov z rastlín na lekárske účely
 245 – Výroba mydla a saponátov, čistiacich a leštiacich prípravkov, kozmetických a toaletných prípravkov
 246 – Výroba ostatných chemických výrobkov
 247 – Výroba chemických vlákien
 25 – Výroba výrobkov z gumy a plastov
 251 – Výroba gumových výrobkov
 252 – Výroba výrobkov z plastov

Spoločnosti pôsobiace v chemickom priemysle sú združené spolu s farmaceutickými spoločnosťami v bratislavskom Zväze chemického a farmaceutického priemyslu Slovenskej republiky www.zchfp.sk.

Spracovatelia plastov sa asociujú v Slovenskej asociácii spracovateľov plastov a špeciálneho náradia – www.plasty.sk.

Zamestnanci pracujúci v chemickom priemysle sú reprezentovaní Odborovým zväzom Chémia SR – www.ozchsr.sk.

Školy so zameraním na chemický priemysel

SARIO

Slovak Investment
and Trade Development Agency

Headquarters:

Slovak Investment and Trade Development Agency, SARIO
Martineckova 17
821 01 Bratislava
Tel: 00 421 2 58 260 100
Fax: 00 421 2 58 260 109
E-mail: sario@sario.sk

www.sario.sk